

17012364

Gedeputeerde Staten**Provinciale Staten van de Provincie Zeeland**

t.a.v. de statengriffier

PROVINCIE ZEELAND

AFD. *SG* AMBT.
AFD. TERMIJN *pb. sta*
DATUM - 9 JUNI 2017
DOC.NR.
ZAAK NR.
CLASS.

onderwerp
Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie

kenmerk
17012554

behandeld door
drs. J.W. Adriaanse
(0118) 752122

verzonden
- 9 JUNI 2017

Middelburg, 6 juni 2017

Geachte voorzitter,

In april 2017 hebben uw Staten de startnotitie voor de Zeeuwse Omgevingsvisie vastgesteld. In deze notitie werd een agendavormende fase benoemd. Samen met u is deze fase doorlopen. Op uw verzoek is er een inventarisatie van thema's gemaakt op basis van bestaande nota's en visie, waaronder Zeeland 2040. Het resultaat werd in beeld gebracht en in de verschillende fracties besproken. Op 8 mei jl. werd tijdens de workshop de informatie gebundeld in een Agenda. Deze wordt u ter vaststelling aangeboden in uw vergadering van 7 juli 2017.

Waarom een Agenda?

De Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie is het tweede deel van de startnotitie zoals die in maart van dit jaar door u is vastgesteld. Waar die startnotitie vooral gericht was op het proces gaat de Agenda meer in op de inhoudelijke thema's, die in de Zeeuwse Omgevingsvisie (Zovi) zullen worden ondergebracht. Daarnaast kan met de Agenda in de hand tegemoet gekomen worden aan uw wens om inhoud te geven aan participatie in het proces. Het is namelijk lastig om zonder zelf te hebben nagedacht over inhoudelijke thema's voor de Zovi met de 'buitenwereld' hierover het gesprek aan te gaan. Voorts helpt de Agenda bij het proces om focus aan te brengen voor toekomstige keuzes. Keuzes die in de kadernota verder zullen worden uitgewerkt.

De Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie is vooral een praatstuk. Uit de reacties die op de Agenda komen, kunnen mogelijk thema's worden toegevoegd. Daarnaast zijn er ook bestuurlijke toezeggingen die nu misschien niet heel prominent op de Agenda in beeld zijn, maar die verderop in het proces ook aan de orde zullen (moeten) komen en zaken die meer impliciet bij ontwikkelingen worden meegenomen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de Kustvisie, centraal bedrijfsmatige exploitatie, Oosterscheldevisie, een mogelijke nieuwe glastuinbouwlocatie, milieu, luchtvaart, enz.

Workshop 8 mei 2017

Met de workshop van 8 mei 2017 is vorm gegeven aan de Agenda voor de Zeeuwse Omgevingsvisie. Deze Agenda is verbeeld. Door u werd gevraagd om een oplegnotitie bij de verbeelding.

Tijdens de workshop zijn de volgende vragen gesteld om focus voor de Agenda aan te brengen:

- I Over welke thema's moeten we het hebben in de Zovi?
- II Waar zitten de dilemma's in de thema's?
- III Gaan we als provincie over het thema of is er een ander die dit kan oppakken?

De uitkomst is tijdens de workshop gepresenteerd en treft u als bijlage aan.

Vragen uit de workshop

Tijdens de workshop werden door Statenleden vragen gesteld over de regiefunctie van de provincie.
Over hoe om te gaan met bundeling en/of spreiding van voorzieningen?
Over verbindingen tussen de verschillende thema's?
Over de status van de Agenda in relatie tot de besluitvorming in de Staten van 7 juli 2017?

Uitkomst van de workshop. Waar ligt het provinciaal belang?

Uit de workshop is duidelijk geworden dat thema's centraal staan omdat u vindt dat er keuzes over gemaakt moeten worden. Naarmate thema's meer naar de buitenste ring gaan neemt het belang af.
Over de kernthema's moeten keuzes gemaakt worden. De discussiepunten bij de kernthema's kunnen worden benut om de dilemma's scherper in beeld te krijgen.
Uit de workshop zijn ook de verbindingen tussen thema's naar voren gekomen en is duidelijk gemaakt dat veel thema's met elkaar in verbinding staan. Die samenhang vormt de integraliteit die in de Omgevingsvisie aan de orde zal worden gesteld.
Op basis van de kernthema's uit de Agenda en bestaande nota's en visies is reeds een concept-inhoudsopgave voor de Omgevingsvisie gemaakt, die aan het document is toegevoegd. In deze inhoudsopgave is opgenomen welke thema's in de Omgevingsvisie komen, uit welke bestaande nota's en visies deze komen, hoe actueel ze zijn en welke geheel of gedeeltelijk aangepast moeten worden.

Vervolg

Voor het vervolgproces dient de Agenda dus om de provinciale ambitie voor de Zeeuwse Omgevingsvisie scherp te maken, discussie te voeren over de met de visie te bereiken doelen en de provinciale rol daarbij. Wij zullen dit doen via de bestaande overlegstructuren en via een online enquête. U geeft inhoud aan uw rol in het proces door op 5 september een beeldvormende bijeenkomst te organiseren. De opbrengst daarvan wordt meegenomen bij de te formuleren keuzes die in de kadernota worden voorgelegd.

Met vriendelijke groet,
gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: statenvoorstel + Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie

Financiële consequenties opdracht / uitbesteding:
Kostensoort:

Gedeputeerde
belast met
behandeling: mevr. C.M.M. Schönknecht-Vermeulen

Vergadering PS: 7 juli 2017
Nr:
Agenda nr: DIO-145
Vergadering GS: 6 juni 2017
Nr: 17012556

Onderwerp: Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Provinciale Staten hebben na de startnotitie voor de Zeeuwse Omgevingsvisie (Zovi) een proces doorlopen waarin de Agenda voor de Zovi is opgesteld. Op deze Agenda staat een diversiteit aan thema's die van belang worden geacht voor de Zeeuwse Omgevingsvisie. Met deze Agenda wordt de Zeeuwse maatschappij geconsulteerd in voorbereiding op de Kadernota waarin de richtinggevendende keuzes voor de Omgevingsvisie zullen worden geschetst.

Wat willen we bereiken?

Om inhoud te kunnen geven aan de kadernota voor de Omgevingsvisie is bij de startnotitie bepaald dat er een Agenda-vormende fase wordt ingelast. Deze Agenda is het inhoudelijke deel van de startnotitie. Het eerste deel, waarin met name het proces van de totstandkoming van de Omgevingsvisie aan de orde kwam, heeft u reeds in april dit jaar vastgesteld.

Met uw Staten is in de periode april/mei een Agenda voorbereid waarin thema's zijn opgenomen die aan bod moeten komen bij de Kadernota. De Agenda wordt u hierbij aangeboden. In de Agenda zijn de kernthema's uitgewerkt en wordt een voorstel gedaan concept-inhoudsopgave voor de Omgevingsvisie.

De Agenda kan van pas komen bij het gesprek dat u met de Zeeuwse maatschappij aangaat. Op 5 september a.s. heeft u een Bob-bijeenkomst gepland waarin de thema's met medeoverheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties besproken zullen worden. De organisatie hiervoor wordt door uw Staten zelf vorm gegeven.

De Agenda wordt ook door ons college benut voor consultatie en participatie van de Zeeuwse maatschappij. Hieruit kunnen nog onderwerpen naar voren komen die op dit moment nog niet benoemd zijn. Deze zullen ook bij de kadernota meegenomen worden.

Wat doen we daarvoor?

Met de Agenda in de hand wordt - op basis van de gesprekken met de Zeeuwse samenleving over de verschillende kernthema's - de inhoud van de kadernota volledig gemaakt.

Wat mag het kosten?

Voor het project Omgevingsvisie is een budget beschikbaar. De te maken kosten vallen binnen dit budget.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 juni 2017, nr. 17012556;

b e s l u i t e n :

de Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie vast te stellen en deze te benutten bij de participatie en consultatie van de Zeeuwse maatschappij.

Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie

Inleiding

Voor u ligt de Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie vormt de paraplu voor de bestaande visies, plannen en aanvullende thema's die gaan over de fysieke leefomgeving van Zeeland en van groot maatschappelijk belang zijn voor Zeeland. Met deze Agenda brengen we de hierbij behorende strategische opgaven in beeld met de daaronder liggende kernthema's en discussiepunten. Dit resulteert in concept-inhoudsopgave voor de Omgevingsvisie.

Paraplu met daaronder de bestaande visies, plannen en (deels nog te bepalen) aanvullende thema's.

Van werksessie naar Agenda

De Agenda is in verschillende werksessies met Provinciale Staten gemaakt. De Agenda geeft aan waar volgens Provinciale Staten de urgentie ligt, waarover keuzes gemaakt moeten worden en waarover met allerlei partijen nog in gesprek gegaan wordt. De discussiepunten bij de kernthema's kunnen worden benut om de dilemma's die hierbij spelen in beeld te krijgen, de discussie aan te gaan en de richting te bepalen voor de uitwerking.

Voor visies als bijvoorbeeld de Kustvisie, Natuurvisie en Oosterscheldevisie geldt dat deze met de Omgevingsvisie naar beleid vertaald zullen worden.

Tijdens de werksessies zijn thema's geplaatst in de vorm van een paraplu. In het centrum van de paraplu zijn de kernthema's geplaatst waar het hoogste belang aan is toegekend. Naarmate thema's meer naar de buitenste ring staan neemt het belang af.

Overzicht van relevante thema's. Hoe groter de tekst (linker afbeelding) en hoe meer in het midden (rechter afbeelding) hoe meer urgent.

Samenhang en participatie over thema's en planning

In de werksessies zijn ook de verbanden tussen thema's naar voren gekomen en is duidelijk gemaakt dat veel thema's met elkaar in verbinding staan. Die samenhang vormt de integraliteit die in de Omgevingsvisie aan de orde zal worden gesteld.

Met de Agenda in hand gaat de provincie het gesprek aan met de Zeeuwse samenleving, bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en medeoverheden. Dit is het moment waarop statenleden een actieve rol hebben in de maatschappelijke discussie, de belangen in de Zeeuwse samenleving kunnen toetsen en kennis kunnen verwerven voor latere besluitvorming voor de kadernota. Het aantal onderwerpen die uiteindelijk via participatie een uitgewerkte plek krijgen in de kadernota is afhankelijk van de urgentie van de onderwerpen en de beschikbare tijd die hiervoor is ingepland binnen het planproces. Niet alles zal opgepakt kunnen worden. We maken hierover procesafspraken hoe en wanneer we deze onderwerpen uitwerken.

Startnotitie	PS		apr.2017
		voorbereiding agenda	
Agenda	PS		juli 2017
		burgerparticipatie + maatschappelijke toetsing	
Kadernota en mer	PS		nov. 2017
Ontwerpvisie en –verordening en MER	GS		febr. 2018
		verwerken inspraak en afstemmen	
Vaststelling visie en verordening	PS		sept. 2018
Inwerkingtreding visie en verordening			nov. 2018

Planning zoals opgenomen in de startnotitie

Kernthema's per strategische opgave

Om te komen tot een ordening van de verschillende kernthema's zijn de vier strategische opgaven voor de Nationale Omgevingsvisie benut. Deze strategische opgaven zijn van belang om ons land een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving te bieden en economisch te kunnen floreren in de toekomst.

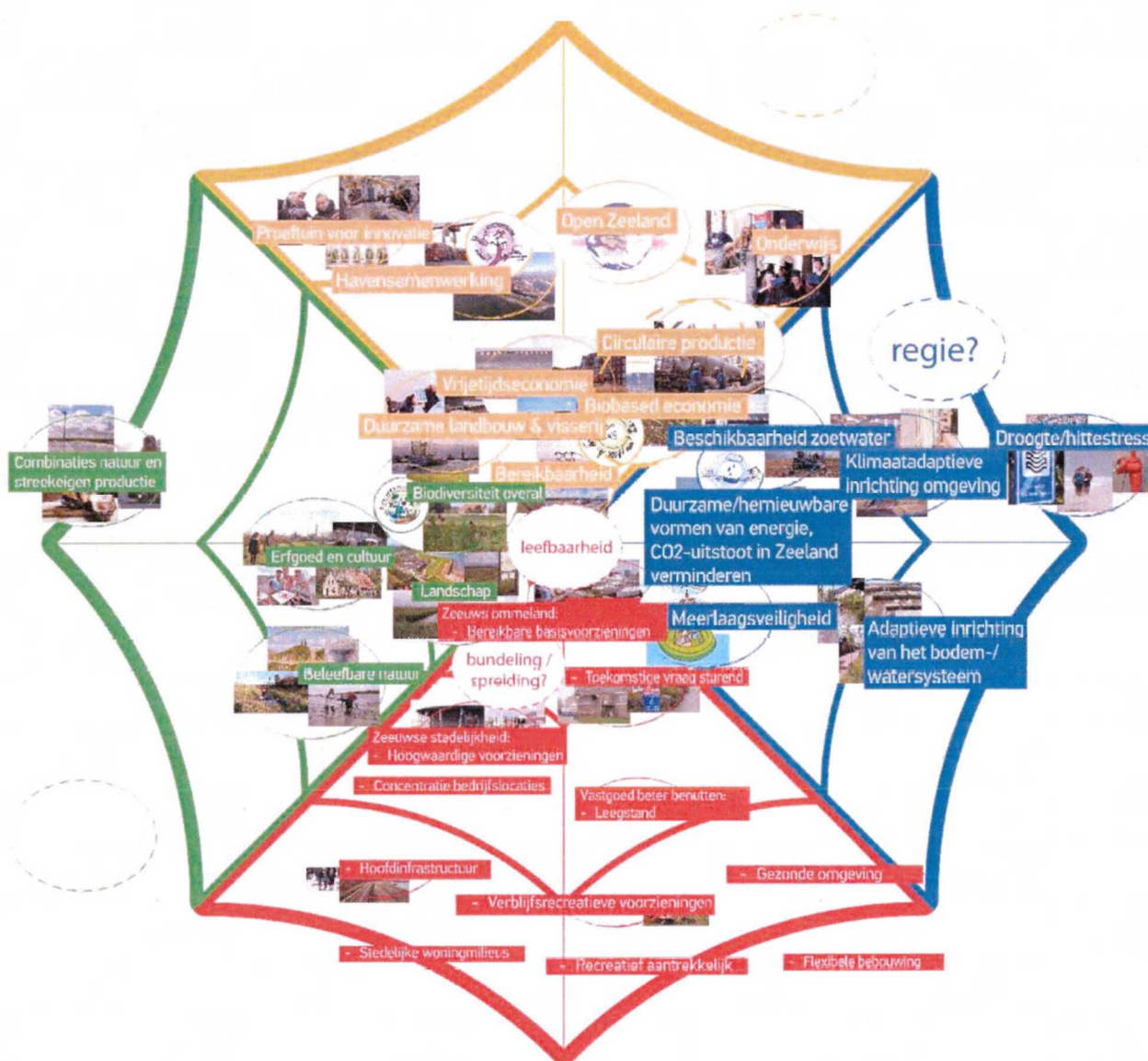
Op basis van de kernthema's zijn discussiepunten geformuleerd die helpen bij het voeren van het gesprek met Zeeuwse samenleving.

Naar een duurzame en concurrerende economie	
Kernthema	Discussiepunten
Biobased en circulaire economie	In hoeverre worden biobased en circulair uitgangspunt voor iedere ontwikkeling in Zeeland? In welke mate zetten we de kennisinfrastructuur in om biobased en circulair verder te stimuleren? In welke mate en hoe spelen we in op vragen uit het bedrijfsleven?
Duurzame landbouw	Gaan we meer veehouderij faciliteren in Zeeland om kringlopen in de landbouw op Zeeuws niveau te sluiten (en te voorzien in meststoffen voor de akkerbouw)? Past meer glastuinbouw en gaan we daarvoor meer reguliere landbouwgrond vrijmaken? Wat moet er gebeuren met de grote hoeveelheid vrijkomende agrarische bebouwing?

Vrijtijdsconomie	In hoeverre is het wenselijk om net als bij de Kustvisie, ook voor de kust langs de Deltawateren een strategie te benoemen voor verschillende type gebieden met bijbehorende ontwikkelingsmogelijkheden? Is het wenselijk dat zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van recreatiewoningen en -appartementen door middel van verhuurplicht of wordt dit overgelaten aan de markt?
Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving	
Beschikbaarheid van zoet water	In hoeverre is het wenselijk om in te zetten op aanpassen aan de beperkte beschikbaarheid van zoet water of juist inzetten op meer vasthouden en aanvoeren van zoet water?
Duurzame hernieuwbare vormen van energie	In hoeverre is het wenselijk om in te zetten op maximale productie van duurzame energie (zon, wind, water, bodem), ook als daardoor de omgeving sterk verandert?
Meerlaagsveiligheid	In welke mate worden de te verwachten klimaatveranderingen sturend voor nieuwe locaties voor woningen en bedrijven?
Naar een waardevolle leefomgeving	
Biodiversiteit overal	In welke mate is het wenselijk om in te zetten op het meer stimuleren van het toepassen van circulair/kringlopen in de landbouw? Gaan we meer doen aan natuur in combinatie met ander gebruik buiten de specifieke natuurterreinen en biodiversiteit ook benutten in stad en land(bouw)?
Landschap	Hoe en op welke onderdelen willen we bijdragen aan het versterken van het Zeeuwse landschap?
Kustgebied	Welke onderdelen en op welk detailniveau willen we de kustvisie vertalen in omgevingsvisie en provinciaal beleid?
Deltawateren	Welke onderdelen en op welk detailniveau visie Oosterschelde uitwerken in omgevingsvisie en provinciaal beleid?
Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving	
Leefbaarheid	Zetten we in op zoveel mogelijk voorzieningen of voorzieningen zoveel mogelijk bereikbaar? Zetten we in iedere kern een voorziening of zo veel mogelijk voorzieningen combineren?
Toekomstige vraag sturend	Moeten er andere regels gelden voor deeltijdwonen dan voor regulier wonen of reguliere verblijfsrecreatie? Hoe kan de bestaande vastgoedvoorraad worden aangepast aan de wensen van de toekomstige gebruiker?
Bereikbaarheid	Ligt de nadruk op maximaal toegankelijk openbaar vervoer of op een zo kosteneffectief mogelijk openbaar vervoer?

Paraplu met thema's

Onderstaande paraplu brengt de verschillende thema's weer die zijn benoemd voor de Agenda. Op basis van dit beeld wordt het gesprek aangegaan. Voor Provinciale Staten ligt de focus op de onderwerpen in het hart van de paraplu zoals die in bovenstaande tabel zijn verwoord.

Concept-inhoudsopgave voor de Zeeuwse Omgevingsvisie

Op basis van de Agenda kan de navolgende concept-inhoudsopgave voor de Omgevingsvisie worden opgesteld. Deze is samengesteld uit de kernthema's en de overige thema's uit verschillende bestaande nota's en visies die ook meegenomen zijn.

Sommige kernthema's komen op verschillende plaatsen terug in de inhoudsopgave. Zo heeft 'leefbaarheid' onder andere te maken met een 'gezonde en veilige leefomgeving' en 'bereikbaarheid' van 'voorzieningen'. Een kernthema als 'toekomstige vraag sturend' vraagt om uitwerkingen in 'woonwensen' en 'bestaand en nieuw vastgoed'.

Een deel van de nota's heeft een meer instrumenteel karakter, zoals bijvoorbeeld een nota Grondbeleid en een nota VTH+S. Deze zijn daarom terug te vinden in hoofdstuk 5.

Concept inhoudsopgave Zeeuwse Omgevingsvisie 2018								
	Zeeland 2040	Economische Agenda 2021	Mobiliteitsvisie 2028	Cultuurnota 2020	Natuurvisie 2022	Kustvisie	Huidig Omgevingsplan	
1. Inleiding en leeswijzer								
2. Schets van Zeeland	X	X	X	X	X	X	X	Actueel
3. Rol, positie en taakomschrijving provincie Zeeland								
4. Strategisch beleid								
4.1. Naar een duurzame en concurrerende economie								
Biobased en circulaire economie		X	X				X	Actueel
Bedrijventerreinen, haventerreinen en industrie		X	X				X	Aanpassen
Nieuwe economische dragers in het landelijk gebied							X	Aanpassen
Vrijtijdseconomie		X	X	X	X	X	X	Aanpassen
Waterrecreatie en jachthavens		X				X	X	Actueel
Luchtvaart					X		X	Aanpassen
Afvalstoffen							X	Actueel
Voorzieningen			X	X			X	Aanpassen
Duurzame Landbouw		X	X		X	X	X	Aanpassen
Aquacultuur		X					X	Actueel
Glastuinbouw		X					X	Aanpassen
Intensieve veehouderij		X			X		X	Aanpassen
Visserij, schaal- en schelpdiersector		X					X	Actueel
4.2. Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving								
Duurzame hernieuwbare vormen van energie		X	X				X	Aanpassen
Oppervlaktewater					X	X	X	Actueel
Grondwater					X		X	Actueel
Beschikbaarheid van zoet water					X		X	Aanpassen
Meerlaagsveiligheid						X	X	Aanpassen

Medegebruik waterkeringen					X	X	X	Actueel
Klimaatadaptatie					X	X	X	Aanpassen
4.3. Naar een waardevolle leefomgeving								
Biodiversiteit overall					X			Actueel
Kwaliteit en medegebruik natuurgebieden		X		X	X	X	X	Actueel
Landschap en erfgoed				X	X	X	X	Actueel
Archeologie en aardkunde				X	X		X	Actueel
4.4. Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving								
Bereikbaarheid over weg		X	X					Actueel
Bereikbaarheid over spoor		X	X					Actueel
Bereikbaarheid over water		X	X				X	Actueel
Transportleidingen		X	X				X	Actueel
Stedenbeleid		X		X			X	Aanpassen
Woonwensen						X	X	Aanpassen
Bestaand en nieuw vastgoed				X		X	X	Aanpassen
Gezonde leefomgeving		X	X		X	X	X	Aanpassen
Milieukwaliteit			X		X		X	Aanpassen
Veilige omgeving			X				X	Actueel
5. Uitvoeringsprogramma's en instrumenten								
5.1. Relatie met uitvoeringsprogramma's								
Kustvisie								Actueel
Oosterscheldevisie								Actueel
Visie Kanaalzone								Aanpassen
5.2. Relatie met thematische programma's								
Beleef Zeeland								Actueel
Zichtbaar Zeeland								Actueel
Aantrekkelijk Zeeland								Actueel
Circulaire Economie en Energietransitie								Actueel
Regionaal Waterplan								Actueel
VTH+S nota								Actueel
Nota Grondbeleid								Actueel
Samenwerking buiten Zeeland								Aanpassen
5.2. Verordening								
Afspraken met en regels voor gemeenten								Aanpassen
Afspraken met en regels voor waterschap								Aanpassen
Afspraken met en regels voor terreinbeheerders								Aanpassen
Regels voor inrichtingen								Aanpassen